

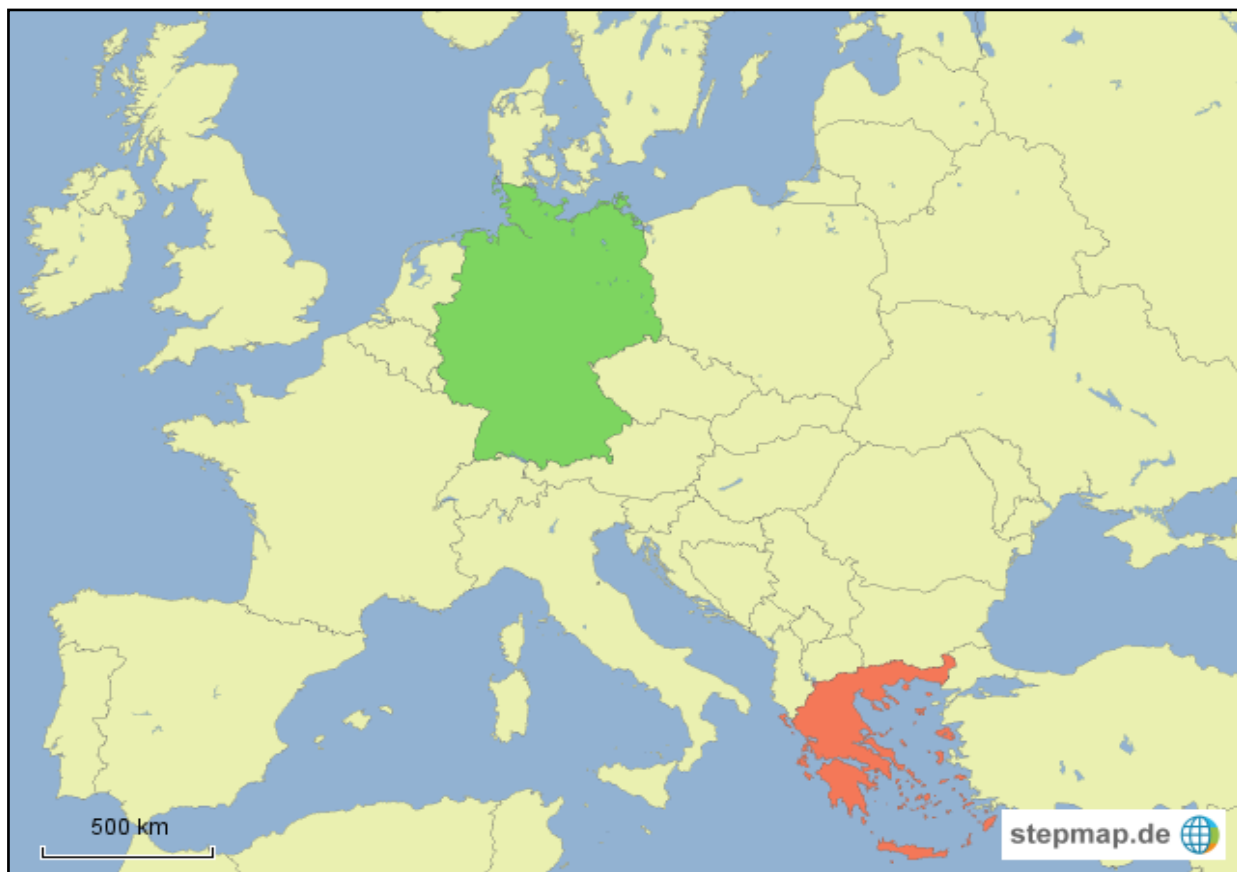
ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Kurfürstendamm185. D-10707. Berlin

Τηλ.: 0049 (0) 30/2360990. FAX: 0049 (0) 30/23609920 E-mail: ecocom-berlin@mfa.gr

---

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ / ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

II. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

III. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

IV. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ι. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Εκτιμήσεις επιπτώσεων εμπορικής διαμάχης Η.Π.Α. – Κίνας σε επιχειρήσεις γερμανικών συμφερόντων με έδρα στις χώρες αυτές.

Η Κίνα συνιστά το μεγαλύτερο εταίρο της Γερμανίας ως προς τον όγκο του διμερούς εμπορίου, ενώ οι ΗΠΑ την 1^η χώρα-προορισμό των γερμανικών εξαγωγών αγαθών. Παράλληλα, οι γερμανικές επενδύσεις στις Η.Π.Α. ανέρχονται σε 400 δις Ευρώ, ενώ στην Κίνα σε 80 δις Ευρώ. Οι γερμανικές επιχειρήσεις απασχολούν περί τα 850.000 άτομα στις Η.Π.Α. και άνω του ενός εκατομμυρίου στην Κίνα.

Το πρώτο εξάμηνο 2018, εκδηλώθηκε η εμπορική διαμάχη μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, που περιελάμβανε την απειλή και λήψη μέτρων υπό την μορφή αντισταθμιστικών δασμών (anti dumping) σε σειρά ανταλλασσόμενων μεταξύ τους προϊόντων. Συγκεκριμένα, οι ΗΠΑ επέβαλαν δασμούς στις εισαγωγές πλυντηρίων, φωτοβολταϊκών στοιχείων, χάλυβα και αλουμινίου από την Κίνα, η δεύτερη δε σε απάντηση αυτών, επέβαλε δασμούς σε σειρά αμερικανικών προϊόντων, όπως φρούτων, ξηρών καρπών, οίνων, χοιρινού, σωλήνων από χάλυβα, ανακυκλωμένου αλουμινίου κα.

Η Ένωση Βιομηχανικών και Εμπορικών Επιμελητηρίων Γερμανίας (DIEHK) διενήργησε έρευνα αναφορικά με τις επιπτώσεις της εν λόγω εμπορικής διαμάχης ΗΠΑ – Κίνας, σε 150 επιχειρήσεις γερμανικών συμφερόντων από όλους τους κλάδους με έδρα τις χώρες αυτές, από την οποία προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Από τις επιχειρήσεις γερμανικών συμφερόντων με έδρα την Κίνα, 41% αυτών που εξάγουν προϊόντα προς τις ΗΠΑ και 46% εκείνων που εισάγουν προϊόντα από τις ΗΠΑ δηλώνουν αντιστοίχως ότι επηρεάζονται από τους επιβληθέντες δασμούς και τα αντίμετρα.

Όσον αφορά στις γερμανικές επιχειρήσεις με έδρα τις ΗΠΑ, 75% αυτών που εισάγουν από την Κίνα και 57% εκείνων που εξάγουν προς την ίδια χώρα, θεωρούν ότι οι δραστηριότητά τους επηρεάζεται άμεσα από τα σχετικά μέτρα.

Στην ερώτηση αναφορικά με τις αλλαγές στα επιχειρηματικά σχέδια που προκαλούν τα ως άνω μέτρα, γερμανικές επιχειρήσεις με έδρα Κίνα και ΗΠΑ απάντησαν ως εξής:

Γερμανικές επιχειρήσεις με έδρα την Κίνα	26%	Αναπροσανατολισμός προς νέες αγορές	17%	Γερμανικές επιχειρήσεις με έδρα τις Η.Π.Α.
	26%	Αλλαγή γκάμας προϊόντων	33%	
	37%	Μετάθεση γραμμών παραγωγής σε άλλες χώρες	24%	
	21%	Μείωση επενδύσεων/απασχόλησης	26%	
	16%	Αύξηση επενδύσεων/απασχόλησης	19%	

Επιπτώσεις των αμερικανικών οικονομικών κυρώσεων κατά του Ιράν σε γερμανικές επιχειρήσεις.

Σε αναστολή οδηγείται η υλοποίηση σημαντικών παραγγελιών του Ιράν για την παραγωγή και προμήθεια προϊόντων από γερμανικές εταιρείες, λόγω των έμμεσων εμποδίων που θέτουν στις τελευταίες, οι επιβληθείσες προσφάτως οικονομικές κυρώσεις των ΗΠΑ κατά του Ιράν. Εν λόγω παραγγελίες αφορούν για παράδειγμα φορτηγά και οχήματα μάρκας Fuso της εταιρείας Daimler, 97 αεροσκάφη, αξίας 15 δις Ευρώ της εταιρείας Airbus, 50 βαγόνια τραίνων από την εταιρεία Siemens, συσκευές/εξοπλισμός επικοινωνίας από την Telecom, αθλητικά προϊόντα της εταιρείας Adidas κα.

Ενδεχόμενη ανάληψη μέτρων από πλευράς ΕΕ και γερμανικής κυβέρνησης για την διασφάλιση των συναλλαγών των γερμανικών επιχειρήσεων (πχ παροχή εγγυήσεων), καθώς και η αξιοποίηση της δυνατότητας νομικής προστασίας από τις συνέπειες της εξωεδαφικής εφαρμογής ορισμένων νόμων που θεσπίστηκαν από μια τρίτη χώρα (εν προκειμένω τις ΗΠΑ), που παρέχει ο επικαιροποιημένος κανονισμός 2271/1996/ΕΕ, ενέχει στην πράξη τεράστιες δυσκολίες, καθώς θέτει σε κίνδυνο τις κατά πολύ μεγαλύτερες εξαγωγές των ίδιων γερμανικών εταιρειών προς τις Η.Π.Α., οι οποίες ανήλθαν το 2017 σε 112 δις Ευρώ (έναντι εξαγωγών 3 δις Ευρώ προς το Ιράν).

Οι επιπτώσεις της πτώσης της ισοτιμίας της τουρκικής λίρας στην γερμανική οικονομία

Η πτώση της ισοτιμίας της τουρκικής λίρας και η συναμφοτερή αύξηση του πληθωρισμού στο 16%, επιβαρύνουν τις οικονομικές σχέσεις της Τουρκίας με τις χώρες της Ευρωζώνης, μεταξύ αυτών και της Γερμανίας. Εν λόγω εξελίξεις προκαλούν συγκεκριμένα αύξηση της τιμής των ευρωπαϊκών εξαγωγών προς την Τουρκία. Την ίδια στιγμή δυσχερέστερες καθίστανται οι αποπληρωμές οφειλών τουρκικών επιχειρήσεων σε Δολάρια ή Ευρώ, από το γεγονός ότι τα έσοδά τους είναι σε τουρκικές λίρες. Ανωτέρω, αντικατοπτρίζονται ήδη στην μείωση των γερμανικών εξαγωγών προς την Τουρκία τον Ιούνιο κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες, καθώς και σε εκτιμήσεις οικονομολόγων για ετήσια μείωση, οποία δύναται να προσεγγίσει το 20%-30%, που αντιστοιχεί σε 0,1% του γερμανικού ΑΕΠ, ήτοι 3,3 δις Ευρώ. Ιδιαίτερα επηρεάζονται επιχειρήσεις από τους κλάδους χημικών προϊόντων, οχημάτων/ανταλλακτικών, καθώς και μηχανών, των οποίων οι εξαγωγές αντιστοιχούν σχεδόν στο ήμισυ των γερμανικών εξαγωγών προς την Τουρκία. Μία δεύτερη πτυχή των επιπτώσεων της οικονομικής αστάθειας στην Τουρκία αφορά τον τραπεζικό τομέα. Η έκθεση των ευρωπαϊκών τραπεζών έναντι της Τουρκίας κυμαίνεται, ανάλογα με τις εκτιμήσεις, μεταξύ 135 – 143 δις Ευρώ. Ενδεχόμενη κλιμάκωση της κρίσης στην Τουρκία δύναται να θέσει σε κίνδυνο την δυνατότητα εξυπηρέτησης των σχετικών δανείων. Αυτό αφορά κυρίως τις ισπανικές τράπεζες, οι οφειλές στις οποίες

ανέρχονται σε 80 δις Ευρώ και πολύ λιγότερο τις γερμανικές με οφειλές μόλις 21 δις Ευρώ επί συνόλου 1,8 τρις εξωτερικών οφειλών προς γερμανικές τράπεζες. Πέραν των ανωτέρω, ωστόσο, την μεγαλύτερη ανησυχία προκαλεί η ασταθής οικονομική συγκυρία γενικότερα, που περιλαμβάνει τις σχέσεις Η.Π.Α. – Ιράν, ΕΕ – Ρωσία, Η.Π.Α. – Κίνα, Η.Π.Α. - ΕΕ και το Brexit, στην οποία έρχεται να προστεθεί και η κρίση στην Τουρκία και η οποία δημιουργεί τεράστια αβεβαιότητα στις γερμανικές επιχειρήσεις, για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά και πάλι στην Τουρκία, δέον όπως λαμβάνονται υπ' όψιν τέλος ενδεχόμενες παράπλευρες επιπτώσεις της εσωτερικής οικονομικής αστάθειας μεταξύ άλλων και στην Συμφωνία για την επανεισδοχή των παράνομων μεταναστών.

II. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Διμερές Εμπόριο Ελλάδος-Γερμανίας 1ο Εξάμηνο 2017/2018

Οι εμπορικές συναλλαγές Ελλάδος-Γερμανίας το 1^ο Εξάμηνο 2018, εν συγκρίσει με το 2017, εμφάνισαν την κατωτέρω εικόνα:

ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄

Εξέλιξη Διμερούς Εμπορίου Ελλάδος-Γερμανίας 2016-2017			
Αξία σε Ευρώ			
	1 ^ο Εξάμηνο 2017	1 ^ο Εξάμηνο 2018	Μεταβολή 2017/2018
Εισαγωγές Ελλάδος	2.627.576.385	2.895.302.097	10,2%
Εξαγωγές Ελλάδος	1.048.457.286	1.070.935.150	2,1%
πλην πετρελαιοειδών			
Εισαγωγές Ελλάδος	2.614.755.441	2.881.096.342	10,2%
Εξαγωγές Ελλάδος	1.022.806.092	1.030.904.794	0,8%
Όγκος Εμπορίου	3.676.033.671	3.966.237.247	7,9%
Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδος	1.579.119.099	1.824.366.947	15,5%
Βαθμός Κάλυψης Εισαγωγών από Εξαγωγές (%)	39,9%	37,0%	

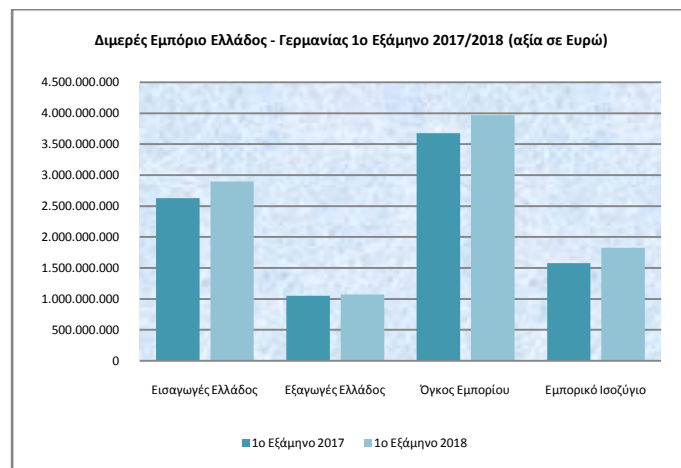
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ-ΕΥΡΟΣΤΑΤ. Αύγουστος 2018 – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας της Ελλάδος στο Βερολίνο

Ειδικότερα: Η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Γερμανία το 1^ο εξάμηνο 2018 (συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών), σημειώνοντας αύξηση 2,1%, ανήλθε σε 1,07 δις Ευρώ, έναντι 1,04 δις Ευρώ το 1^ο εξάμηνο 2017.

Παραλλήλως, οι ελληνικές εισαγωγές από την Γερμανία, καταγράφοντας αύξηση 10,2%, διαμορφώθηκαν το 1^ο εξάμηνο 2018 στο επίπεδο των 2,89 δις Ευρώ, έναντι 2,62 δις Ευρώ το 1^ο εξάμηνο 2018.

Ο όγκος του διμερούς εμπορίου σημειώνοντας αύξηση 7,9%, ανήλθε το 1^ο εξάμηνο 2018 σε 3,96 δις Ευρώ έναντι 3,67 δις Ευρώ το αντίστοιχο εξάμηνο 2017.

Το εμπορικό έλλειμμα εις βάρος της χώρας μας διευρύνθηκε 15,5% και διαμορφώθηκε στο επίπεδο των 1,82 δις Ευρώ, έναντι 1,57 δις το 1^ο εξάμηνο 2017.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ-ΕΥΡΟΣΤΑΤ. Μάρτιος 2018 – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας της Ελλάδος στο Βερολίνο

Στην αύξηση των ελληνικών εξαγωγών προς την Γερμανία το 1^ο εξάμηνο του 2018, συνέβαλαν θετικά οι εξής κλάδοι: οπωροκηπευτικά ΚΣΟ 08: (+41,5%), πετρελαιοειδή ΚΣΟ 27 (+56,1%), προϊόντα από αργίλιο ΚΣΟ 76 (+12,4%), προϊόντα από χαλκό ΚΣΟ 74 (+30,2%), γαλακτοκομικά ΚΣΟ 04 (+5,6%), παρασκευάσματα δημητριακών ΚΣΟ 19 (+19,9%), διάφορα παρασκευάσματα τροφίμων ΚΣΟ 21 (+20,5%), έπιπλα ΚΣΟ (+30%), όργανα και συσκευές οπτικής ΚΣΟ 90 (+32,3%), τεχνουργήματα διάφορα ΚΣΟ 96 (+197,1%), παρασκευάσματα λαχανικών και φρούτων ΚΣΟ 20 (+2,5%), ιχθυηρά ΚΣΟ 03 (+11,6%) κλπ.

Αρνητικά κινήθηκαν οι κλάδοι: μηχανές ΚΣΟ 84 (-62,8%), ενδύματα ΚΣΟ 61 (-10,9%), προϊόντα από σίδηρο και χάλυβα ΚΣΟ 73 (-17,3%), φαρμακευτικά προϊόντα ΚΣΟ 30 (-3,7%), ηλεκτρικές συσκευές ΚΣΟ 85 (-3,8%), ζαχαρώδη προϊόντα ΚΣΟ 17 (-20,1%), ειδικοί κωδικοί ΚΣΟ 99 (-18,8%), βαμβάκι ΚΣΟ 52 (-13,2%) κλπ.

Όσον αφορά στην αύξηση των εισαγωγών της χώρας μας από τη Γερμανία, σημαντική ήταν η συμβολή των εξής κλάδων: χημικά προϊόντα ΚΣΟ 29 (+115,5%), οχήματα ΚΣΟ 87 (+18%), μηχανές ΚΣΟ 84 (+16,4%), σίδηρος και χάλυβας ΚΣΟ 72 (+80,3%), κλπ.

IV. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Αιολική Ενέργεια

Ο αριθμός των νέων ανεμογεννητριών που εγκαταστάθηκαν το 2017 στην Γερμανία ανήλθε για πρώτη φορά στις 1.792 με συνολική ισχύ 5.333 MW (αύξηση 15% εν σχέσει με το 2016). Ο συνολικός αριθμός εγκατεστημένων χερσαίων ανεμογεννητριών στην Γερμανία ανήλθε, κατόπιν τούτου, αρχές 2018, σε 28.675. Με βάση προσωρινά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία το α' εξάμηνο 2018 ο αριθμός των νέων ανεμογεννητριών ανήλθε σε μόλις 497, ήτοι 1.626 MW (μείωση 29% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα 2017), εκτιμάται ότι το 2018 η συνολική προστιθέμενη ισχύς από τις νέες ανεμογεννήτριες δεν θα υπερβεί τα 3.500

MW. Ειδικοί του κλάδου κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου αναφορικά με την προοπτική επίτευξης του στόχου κάλυψης του 65% των εγχώριων ενεργειακών αναγκών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2030. Ίδιοι αποδίδουν τα αίτια της καθυστέρησης στο υφιστάμενο σύστημα διαγωνισμού/αδειοδότησης νέων εγκαταστάσεων και καλούν την κυβέρνηση να λάβει άμεσα μέτρα.

Διατροφικές συνήθειες στην Γερμανία

Πρόσφατη έρευνα του Ινστιτούτου Έρευνας Κοινής Γνώμης «forsa», που διεξήχθη κατ' εντολή του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Διατροφής και Γεωργίας (BMEL), επί δείγματος 1000 ερωτηθέντων άνω των 14 ετών, καταγράφει τις διατροφικές και αγοραστικές συνήθειες στην Γερμανία. Τα αποτελέσματα εν λόγω έρευνας συνοψίζονται κατωτέρω:

- 43% των ερωτηθέντων μαγειρεύουν καθημερινά, 38% τουλάχιστον δύο έως τρεις φορές την εβδομάδα και 6% μία φορά την εβδομάδα. Διακρίνοντας με βάση το φύλλο, 54% των γυναικών έναντι 31% των ανδρών μαγειρεύουν καθημερινά. Επίσης 14% των ανδρών έναντι 3% των γυναικών δεν μαγειρεύουν ποτέ. Ως προς την ηλικία τέλος, το 51% των ερωτηθέντων ηλικίας άνω των 60% ετών μαγειρεύουν καθημερινά. Το ποσοστό ωστόσο αυτών που αντλούν ικανοποίηση από την μαγειρική στις ηλικίες αυτές είναι χαμηλότερο (66%) έναντι του αντίστοιχου ποσοστού στις ηλικίες 19-29 ετών (76%).
- 69% των ερωτηθέντων μαγειρεύουν και γευματίζουν καθημερινά στο σπίτι, 43% αρέσκονται ενίοτε στην κατανάλωση μικρών ή μεγάλων γευμάτων εκτός οικίας. 23% αγοράζουν τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα ελαφρά γεύματα (πχ σάντουιτς), 20% γευματίζει μία ή περισσότερες φορές την εβδομάδα εκτός οικίας. 74% γευματίζουν τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα σε εστιατόριο. Μόνον 5% δεν επισκέπτεται ποτέ εστιατόριο. Μεταξύ των εργαζομένων 56% φέρνουν στην δουλειά κάτι που έχουν μαγειρέψει οι ίδιοι. 19% προμηθεύονται ελαφρά γεύματα από καντίνες, 13% από αρτοποιεία και 4% γευματίζουν κατά το μεσημεριανό διάλειμμα σε εστιατόριο. Σε σύγκριση με το 2017, η μέση δαπάνη για φαγητό κατά το μεσημεριανό διάλειμμα αυξήθηκε το 2018 από 6,20 Ευρώ σε 7,30 Ευρώ. Παράλληλα, οι άνδρες δαπανούν κατά μέσο όρο, για τον ίδιο λόγο, περισσότερα, ήτοι 7,90 ευρώ, έναντι 6,60 Ευρώ των γυναικών.
- 99% αποδίδει μέγιστη σημασία στην γεύση του φαγητού, 92% στην υγιεινή διατροφή και 49% στην ταχύτητα και ευκολία της προετοιμασίας του. Η κατανάλωση υγιεινών τροφών είναι περισσότερο σημαντική για άτομα ηλικίας άνω των 60 ετών (96%) έναντι ατόμων κάτω των 18 (81%). 40% των ερωτηθέντων που διαμένουν σε πόλεις έως 20.000 κατοίκων δίδουν έμφαση στην απλότητα και ταχύτητα της προετοιμασίας του φαγητού, έναντι 54% των

κατοίκων σε πόλεις άνω των 500.000 κατοίκων. 96% των γυναικών έναντι 88% των ανδρών αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην υγιεινή διατροφή. Ωστόσο 20% των γυναικών και 17% των ανδρών καταναλώνουν καθημερινά ζαχαρώδη προϊόντα.

- 91% πίνουν καθημερινά νερό, 84% καφέ ή τσάι. 72% καταναλώνουν καθημερινά φρούτα και λαχανικά, 65%, τυρί και γαλακτοκομικά, 40% γάλα και ροφήματα από γάλα, 30% κρέας και αλλαντικά.
- Σημαντικότερο κριτήριο για την αγορά τροφίμων είναι για το 97% των ερωτηθέντων η γεύση, για το 78% η εγγύτητα της αγροτικής περιφέρειας παραγωγής του προϊόντος και για το 57% η χαμηλή του τιμή.
- 90% των ερωτηθέντων φέρονται διατεθειμένοι να πληρώσουν παραπάνω για προϊόντα ζωικής παραγωγής, με πιστοποίηση ορθής μεταχείρισης των ζώων από τα οποία προήλθαν. Πιο συγκεκριμένα, 52%, 23% και 6% των ερωτηθέντων είναι για το λόγο αυτό διατεθειμένοι να πληρώσει για ένα κιλό κρέας αξίας 10 Ευρώ, επιπλέον 2-5 Ευρώ, 5-10 και άνω των 10 Ευρώ αντιστοίχως.
- 69% των ερωτηθέντων ενημερώνονται για τα τρόφιμα εντός καταστήματος, 42% διαδικτυακά, 39% μέσω της διαφήμισης, 30% μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων, 21% σε διαδικτυακά φόρουμ συζήτησης, 20% από φορείς ενημέρωσης/προστασίας καταναλωτών και 14% από μέσα κοινωνικής δικτύωσης (31% των καταναλωτών ηλικίας 19-29, έναντι 4% των καταναλωτών άνω των 60 ετών).
- 49% προμηθεύεται τρόφιμα σε κοντινή απόσταση από το σπίτι, 46% σε απόσταση 15 λεπτών με το αυτοκίνητο από την οικία.
- 64% προμηθεύεται τρόφιμα κυρίως από σούπερ μάρκετ και κατά δεύτερο λόγο (35%) από εκπτώτικα καταστήματα (discounter), ενώ 30% από ειδικά καταστήματα τροφίμων. 92% πραγματοποιούν τουλάχιστον ένα τμήμα των προμηθειών τροφίμων σε αρτοποιεία, κρεοπωλεία και οπωροπωλεία. 68% ενίοτε σε λαϊκές αγορές, άνω του 50% απευθείας από του παραγωγούς, 53% σε καταστήματα βιολογικών προϊόντων. Μόλις 7% προμηθεύεται τρόφιμα μέσω διαδικτύου.
- Όσον αφορά στις απαιτήσεις των γερμανών καταναλωτών, έναντι των παραγωγών, 39% των ερωτηθέντων απαιτεί καλύτερη μεταχείριση των ζώων, 35% εξοικονόμηση φυσικών πόρων, 15% διαφάνεια ως προς τον τρόπο μεταχείρισης των ζώων και 8% την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- 86% των ερωτηθέντων αναγνωρίζουν στον εαυτό τους την ευθύνη για μείωση των τροφικών αποβλήτων 74% θεωρούν υποχρέωση όλων να συμβάλλουν στην μείωση της σπατάλης στα τρόφιμα. 63% δηλώνουν ότι αγοράζουν ήδη με περισσότερη ευσυνειδησία εν σχέσει με το παρελθόν. Άνω του 50% τέλος των ερωτηθέντων διατείνεται ότι αξιοποιεί

καλύτερα τα υπολείμματα τροφίμων, προκειμένου να μειωθούν τα απόβλητα και να εξοικονομηθούν φυσικοί πόροι.

Γερμανία - κέντρο πρωτοεμφανιζόμενων προϊόντων της αυστηρά χορτοφαγικής κατηγορίας.

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της εταιρείας Mintel, η Γερμανία καταγράφει το μεγαλύτερο ποσοστό πρωτοεμφανιζόμενων προϊόντων τροφίμων και ποτών ολικής χορτοφαγίας (vegan) παγκοσμίως. Μεταξύ Ιουλίου 2017 και Ιουνίου 2018 το ποσοστό αυτό ανήλθε σε 15%. Το ίδιο χρονικό διάστημα 14% των πρωτοεμφανιζόμενων προϊόντων εντός Γερμανίας ανήκε στην κατηγορία vegan έναντι μικρότερου ποσοστού 8% προϊόντων για απλούς χορτοφάγους (vegetarian). Τα αντίστοιχα ποσοστά παγκοσμίως ήταν αντίστροφα 5% για την κατηγορία (vegan) και 11% για την κατηγορία (vegetarian).

Ειδικοί συμπεραίνουν ότι τα προϊόντα της κατηγορίας vegan δεν περιορίζονται πλέον μόνον στις αυστηρά χορτοφαγικές ομάδες καταναλωτών, αλλά αποτελεί σταδιακά τμήμα ενός υγιεινότερου και πλουσιότερου υποδείγματος διατροφής γενικότερα.

V. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Συμμετοχή Εκθετών στις Διεθνείς Εμπορικές Εκθέσεις στην Γερμανία το 2017

Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Εκθεσιακών Οργανισμών Γερμανίας (AUMA), αύξηση σημείωσε ο αριθμός των συμμετεχόντων εκθετών από όλες τις περιοχές του κόσμου πλην Βορείου Αμερικής στις διεθνείς εμπορικές εκθέσεις στη Γερμανία το 2017. Ιδιαίτερη αύξηση 11,2% εν συγκρίσει με το προηγούμενο έτος, κατέγραψε ο αριθμός των εκθετών από την νότια, ανατολική και κεντρική Ασία.

Το 2016 συμμετείχαν συνολικά 176.184 εκθέτες σε 157 διεθνείς εμπορικές εκθέσεις στην Γερμανία. Το 2017 ο αριθμός των συμμετεχόντων στις γερμανικές εκθέσεις αυξανόμενος κατά 6,3% ανήλθε σε 107.830. Την μεγαλύτερη συνεισφορά είχε η Κίνα, ο αριθμός των εκθετών της οποίας αυξήθηκε 16% το 2017. Κατόπιν τούτου, η Κίνα, κατέλαβε την πρώτη θέση, μεταξύ των χωρών προέλευσης των ξένων συμμετεχόντων στις διεθνείς εκθέσεις στην Γερμανία υπερκεράζοντας για πρώτη φορά την Ιταλία.

Αύξηση καταγράφεται και στις συμμετοχές άλλων χωρών όπως Ιαπωνίας (23%), Τσεχίας (15%), Πορτογαλίας (15%) και Πολωνίας (12%), που συμπεριλαμβάνονται στις 20 πρώτες θέσεις των

χωρών προέλευσης εκθετών στην Γερμανία, καθώς και από άλλες χώρες με μικρότερο αριθμό συμμετεχόντων, όπως Κροατία (25%), Ελλάδα (20%) κλπ.. Αξιοσημείωτες περιπτώσεις συνιστούν επίσης η Ρωσία, ο αριθμός των εκθετών της οποίας, μετά την μείωση των τελευταίων ετών λόγω οικονομικών κυρώσεων, κατέγραψε και πάλι αύξηση 17% το 2017, ιδιαίτερα στις εμπορικές εκθέσεις, οι οποίες είχαν θέμα την τεχνολογία. Επίσης η Αργεντινή, υπερέβη για πρώτη φορά την Βραζιλία ως σημαντικότερη χώρα προέλευσης εκθετών από τη Λατινική Αμερική – γεγονός που αποδίδεται στο δυναμικό εξαγωγικό μάρκετινγκ κυρίως στον τομέα των τροφίμων και προϊόντων διατροφής. Από το Λίχτενσταϊν έχουν καταχωρηθεί πάνω από 40% περισσότεροι εκθέτες. Η χώρα αντιπροσωπεύεται ετησίως σε 30 έως 40 γερμανικές εμπορικές εκθέσεις.

Αντιθέτως μείωση 5% σημείωσαν οι συμμετοχές ΗΠΑ, Μαρόκου (-25%), Φιλιππίνων (-15%) και Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (-10%).

Σε επίπεδο Ηπείρων, εκτός από την δυτική, ανατολική και κεντρική Ασία, την υψηλότερη αύξηση 12% καταγράφει η Αυστραλία/Ωκεανία. Ακολουθεί η Ευρώπη, πλην κμ ΕΕ (+7%) και τα κράτη μέλη της ΕΕ με σχεδόν +6%. Οι δείκτες αύξησης των συμμετοχών από Λατινική Αμερική, Αφρική, Εγγύς και Μέση Ανατολή κυμαίνονται μεταξύ 1% και 2%. Η Βόρεια Αμερική εμφανίζει, λόγω περιορισμένων εκθετών από ΗΠΑ, 3,7% μείωση.

Prolight+Sound 2018 (Φραγκφούρτη/Μάιν, 10-13.4.2018)

Η ετήσια Διεθνής Έκθεση Prolight+Sound, με θέμα τεχνολογίες και υπηρεσίες διασκέδασης, ολοκληρωμένα συστήματα και δημιουργία, πραγματοποιήθηκε στη Φραγκφούρτη από 10 έως 13 Απριλίου 2018.

Την Έκθεση επισκέφθηκαν 45.000 άτομα από 139 χώρες, ενώ 950 εκθέτες από 39 χώρες παρουσίασαν τα πιο πρόσφατα προϊόντα τους στα πεδία του φωτισμού, ήχου και μηχανικής σκηνης, τεχνολογίες αναμετάδοσης και παραγωγής, ενοποίηση συστημάτων και τεχνολογία εικόνας και ήχου (AV).

Για πρώτη φορά, η αίθουσα 4.1 ('Audio DJ + Recording') αποτελεί τμήμα, τόσο του Musikmesse, όσο και του Prolight+Sound και αυτό ισχύει κυρίως για τα εργαστήρια, τα οποία αφορούν την επαγγελματική τεχνολογία ήχου, συμπεριλαμβανομένου του νέου προγράμματος σεμιναρίων «The Future of Music and Audio Technology» και την πλατφόρμα «DJCon».

Η Prolight+Sound 2018 διοργανώθηκε ταυτόχρονα με την διεθνή Έκθεση Musikmesse, αναδεικνύοντας έτσι

το Εκθεσιακό Κέντρο Φραγκφούρτης σε παγκόσμιο τόπο συνάντησης για τον κλάδο της μουσικής και των εκδηλώσεων, καθώς προσέλκυσε συνολικά περίπου 90.000 επισκέπτες από 152 χώρες και 1.803 εταιρίες από 56 χώρες.

Η επόμενη Διεθνής Έκθεση Prolight+Sound θα πραγματοποιηθεί στη Φραγκφούρτη (Μάιν) από τις 2 έως τις 5 Απριλίου 2019.

Πηγή: <https://pls.messefrankfurt.com/frankfurt/en.html>

Musikmesse 2018 (Φραγκφούρτη/Μάιν, 11-14.4.2018)

Διανομείς, έμποροι λιανικής και χονδρικής, εκπρόσωποι του εμπορίου και της βιομηχανίας και μουσικοί, μαζί με λάτρεις της μουσικής από όλον τον κόσμο, συγκεντρώθηκαν στο Εκθεσιακό Κέντρο Φραγκφούρτης από 11 έως 14 Απριλίου 2018 για να συμμετάσχουν και να παρακολουθήσουν την ετήσια Διεθνή Έκθεση Musikmesse.

Την έκθεση επισκέφθηκαν πλέον των 90.000 ατόμων από 152 χώρες, με σκοπό να γνωρίσουν τις τελευταίες εξελίξεις στην παγκόσμια μουσική αγορά και να παρακολουθήσουν σειρά μουσικών εκδηλώσεων, ενώ 1.803 εταιρίες από 56 χώρες παρουσίασαν τα προϊόντα τους.

Το 2018, την τιμητική τους είχαν τα παραδοσιακά όργανα με επίκεντρο την ειδική επίδειξη «World of Vintage Guitars», στην οποία προεβλήθη η ανάπτυξη και η εξέλιξη των κιθάρων του θρυλικού εμπορικού σήματος Fender με αυθεντικές κιθάρες από θρύλους της rock όπως ο Joe Bonamassa και ο Joe Satriani. Στην Musikmesse του 2018 επέστρεψε και η εκδήλωση «Piano Salon Europe» στο Musikmesse.

Η Musikmesse 2018 διοργανώθηκε ταυτόχρονα με τη διεθνή Έκθεση Prolight+Sound, αναδεικνύοντας έτσι το Εκθεσιακό Κέντρο της Φραγκφούρτης σε παγκόσμιο τόπο συνάντησης για τον κλάδο της μουσικής και συναφών εκδηλώσεων, καθώς προσέλκυσε συνολικά περίπου 100.000 επισκέπτες από 144 χώρες και 1.803 εταιρίες από 56 χώρες.

Η επόμενη Διεθνής Έκθεση Musikmesse θα πραγματοποιηθεί στην Φραγκφούρτη (Μάιν) από 2 έως 6 Απριλίου 2019, με πρωτοφανές για τα δεδομένα παράταση μίας ημέρας, προκειμένου οι οπαδοί της μουσικής να έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν τα αμέτρητα δρώμενα που θα λάβουν χώρα, με επίκεντρο του ενδιαφέροντος την διασκέδαση, τον μουσικό τρόπο ζωής και τα τραγούδια εποχής.

Πηγή: <https://pls.messefrankfurt.com/frankfurt/en.html>

HANNOVER MESSE & CeMAT 2018 (Αννόβερο, 23-27.4.2018)

Εκ των κορυφαίων Διεθνών Εκθέσεων του βιομηχανικού κλάδου, η HANNOVER MESSE 2018, υπό το σύνθημα "Integrated Industry – Connect & Collaborate", επιβεβαίωσε και φέτος ότι αποτελεί παγιωμένη έδρα για

την παγκόσμια μετάβαση στην Βιομηχανία 4.0. Διοργανώθηκε παράλληλα με την CeMAT 2018, η οποία αφορά τον κλάδο εφοδιασμού (logistics) 4.0 εν συνδυασμό με την Βιομηχανία 4.0 σε διεθνές επίπεδο. Τιμώμενη χώρα εφέτος ήταν το Μεξικό, ο πρόεδρος της οποίας Peña Nieto κήρυξε μαζί με την γερμανίδα καγκελάρια Angela Merkel την έναρξη των εκδηλώσεων. Την Έκθεση επισκέφθηκαν 210.000 εμπορικοί αντιπρόσωποι, εκ των οποίων πλέον των 70.000 προήλθαν από το εξωτερικό (225.000 επισκέπτες το 2017). Ο μεγαλύτερος αριθμός επισκεπτών προήλθε εν σειρά από: Κίνα (6.500), Ολλανδία (5.300), Πολωνία (2.700, τιμώμενη χώρα το 2017), Η.Π.Α. (1.700) και Μεξικό (1.400).

Επίσης συμμετείχαν 5.000 Εκθέτες, εκ των οποίων το 60% προήλθε από το εξωτερικό, ενώ οι συμμετέχουσες χώρες ανήλθαν σε 75. Στην Έκθεση, 150 νεοφυείς επιχειρήσεις (start ups) παρουσίασαν τις επιχειρηματικές τους ιδέες.

Σημαντικότερες θεματολογίες της Έκθεσης ήταν: η μηχανική μάθηση, η τεχνητή νοημοσύνη, οι υπηρεσίες πληροφορικής για την βιομηχανία, η επέκταση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας για την ηλεκτροκίνηση, η χρήση των ρομπότ και των αυτόματων συστημάτων στην παραγωγή και στον εσωτερικό εφοδιασμό, και ο ρόλος των εργατών στο ενοποιημένο εργοστάσιο.

Στη HANNOVER MESSE 2018 συμμετείχαν 5 ελληνικές εταιρίες: CERTH, Hellenic Cables, Koutsogiannis, Voulgarelis Antonios, ZENITH Dimitrakopoulos.

Η επόμενη HANNOVER MESSE θα πραγματοποιηθεί στο Αννόβερο από 1 έως 5 Απριλίου 2019, με τιμώμενη χώρα την Σουηδία, ενώ η επόμενη παράλληλη διοργάνωση της διετούς CeMAT θα λάβει χώρα από 20 έως 24 Απριλίου 2020.

Πηγή: <http://www.hannovermesse.de/en/>

ILA 2018 (Βερολίνο, 25-29.04.2018)

Πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο (25-29.04.2018) η Διεθνής Έκθεση Αεροδιαστημικού Τομέα ILA Berlin Air Show 2018 (Innovation and Leadership in Aerospace), η

¹. «Βιομηχανία 4.0» (Industrie 4.0), όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2011 στην Γερμανία στο πλαίσιο της κατάρτισης της νέας στρατηγικής για την ενίσχυση της τεχνολογίας και περιγράφει την σύγχρονη αντίληψη για την βιομηχανική παραγωγή, η οποία ενοποιείται μέσω υπολογιστών, ψηφιοποιείται και αυτοματοποιείται. Η Βιομηχανία 4ης γενιάς αντιπροσωπεύει ευέλικτο βιομηχανικό δίκτυο και ψηφιακή παραγωγική διαδικασία, με χρήση υψηλής τεχνολογίας για παραγωγή καινοτόμων προϊόντων με ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής.

Μέσω του διαδικτύου, η Βιομηχανία 4.0 συγχωνεύει τον ψηφιακό και πραγματικό κόσμο σε ένα "Διαδίκτυο των πραγμάτων" και σηματοδοτεί το μέλλον της βιομηχανικής παραγωγής.

<https://www.bmbf.de/de/zukunftsprojekt-industrie-4-0-848.html>

οποία συγκαταλέγεται, μεταξύ των κορυφαίων εκθέσεων του τομέως παγκοσμίως. Το 2018, καινοτόμο στοιχείο της έκθεσης αποτέλεσε η προβολή και ο συμβολισμός συνεργασίας και φιλίας με την Γαλλία, η οποία ήτο η τιμώμενη χώρα στην ILA 2018, ανοίγοντας ένα νέο κεφάλαιο αμοιβαίας υπευθυνότητας και συνεργασίας για την εξασφάλιση των μέγιστων δυνατών αποτελεσμάτων, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε η Ομοσπονδιακή Υπουργός Αμύνης Ursula von der Leyen.

Κατά την διάρκεια της τετραήμερης εκδήλωσης, παρουσιάστηκαν πολλά αεροσκάφη, όπως το πιο σύγχρονο Airbus, A350-900, καθώς και το μεγαλύτερο αεροσκάφος στον κόσμο Antonov 225. Ακόμη, την εμφάνιση τους έκαναν δύο από τα καινούργια ιαπωνικά θαλάσσια αεροσκάφη (The Kawasaki P-1) καθώς και το Airbus A380 από την Emirates.

Στην ILA Berlin 2018 συμμετείχαν 1.100 εταιρείες από 41 χώρες (2016: 1.017 εκθέτες από 37 χώρες). Ο αριθμός των εμπορικών επισκεπτών ανήλθε σε 180.000, (2016:150.000). Στο πλαίσιο της έκθεσης διεξήχθη ποικιλία συνεδρίων και διασκέψεων, παρέχοντας πληροφορίες για τις τελευταίες εξελίξεις στην αεροδιαστημική βιομηχανία. Οι εκδηλώσεις, «Ημέρα των Αστροναυτών» (Astronauts' Day) καθώς και «Ημέρα Διαστήματος» (ILA Space Day) αποτέλεσαν στοιχεία της Έκθεσης, που έδωσαν τροφή για συζήτηση και προβληματισμό στο πεδίο του αεροδιαστήματος.

Ελληνικές συμμετοχές: Alexopoulos S.I, Alexmolds, Nicholas J. Yannoulakis, ELFON LTD.

Την έναρξη λειτουργίας της Έκθεσης κήρυξε η Καγκελάρια της Γερμανίας κα. Angela Merkel συνοδευόμενη από τον Ομοσπονδιακό Υπουργό Μεταφορών & Ψηφιακών Υποδομών, κ. Andrea Scheuer. Επιπροσθέτως, την έκθεση επισκέφθηκε, ο Ομοσπονδιακός Υπουργός Οικονομίας και Ενέργειας, κ. Peter Altmaier, ο οποίος συμμετείχε ενεργά μέσω συζητήσεων με επικεφαλής εταιρειών και νεοφυών επιχειρήσεων.

Η Έκθεση διοργανώθηκε από την Ένωση Γερμανικών Αεροδιαστημικών Βιομηχανιών (German Aerospace Industries Association-BDLI) και τον εκθεσιακό Οργανισμό Messe Berlin GmbH.

Η επόμενη Διεθνής Έκθεση ILA θα πραγματοποιηθεί στο Βερολίνο τον Μάιο του 2020.

Πηγή: <https://www.ila-berlin.de/en/media>

CeBIT 2018 (Αννόβερο, 11-15 Ιουνίου 2018)

Πραγματοποιήθηκε στο Αννόβερο (11-15.06.2018) η Διεθνής Έκθεση Ψηφιακής Τεχνολογίας (CeBIT 2018), η οποία συγκαταλέγεται μεταξύ των κορυφαίων εκθέσεων του κλάδου παγκοσμίως.

Το 2018 αποτέλεσε έτος «επανεκκίνησης» για την CeBIT, η οποία κατά την τελευταία 15ετία απώλεσε μεγάλο μέρος της αίγλης και της επισκεψιμότητάς της, συνεπεία της εμφάνισης νέων, ανταγωνιστικών θεματικών Διεθνών Εκθέσεων (όπως το Mobile World

Congress της Βαρκελώνης ή η IFA στο Βερολίνο), αφενός και της ψηφιοποίησης του ίδιου του «εκθεσιακού προϊόντος», της καινοτόμου τεχνολογίας, αφετέρου. Η CeBIT 2018 έλαβε περισσότερο υπαίθριο χαρακτήρα, μετακινούμενη μάλιστα και χρονικά, από την άνοιξη στο καλοκαίρι, φιλοξενώντας συναυλίες και δρώμενα στους ανοιχτούς εκθεσιακούς χώρους και στοχεύοντας περισσότερο στο νεανικό κοινό, αλλά και στους διαμορφωτές των σύγχρονων τεχνολογικών και επιχειρηματικών τάσεων, φιλοδοξώντας να καταστεί ένα «φεστιβάλ» τεχνολογίας και επιχειρηματικότητας με 3 παράλληλες διαστάσεις: την εκθεσιακή, την συνεδριακή και την διάσταση της διασύνδεσης. Χαρακτηριστικά της νέας, «επανασχεδιασμένης» CeBIT, η απόφαση των διοργανωτών να μην υπάρξει, για πρώτη φορά, κεντρική θεματική ενότητα για την Έκθεση, αλλά ούτε τιμώμενη χώρα για το 2018.

Η CeBIT 2018 διαρθρώθηκε σε 4 επιμέρους «πυλώνες»:

-*!economy*, με στόχευση στην οικονομική και επιχειρηματική διάσταση της καινοτομίας και της ψηφιακής μετάβασης

-*!tec*, με στόχευση στις αναδυόμενες τεχνολογίες του σήμερα και τις επαναστατικές τεχνολογικές ιδέες για το αύριο, καθώς και στις νεοφυείς επιχειρήσεις

-*!talk*, στο πλαίσιο του οποίου διοργανώθηκαν εκατοντάδες εργαστήρια, συζητήσεις και θεματικά συνέδρια, και

-*!campus*, την νέα, καθαρά «φεστιβαλική» διάσταση της Εκθέσεως, με συναυλίες, υπαίθριες ομιλίες και εκδηλώσεις διασύνδεσης, «ζωντανές» παρουσιάσεις καινοτόμων τεχνολογιών κλπ.

Πέραν των «κλασικών», πλέον, τεχνολογικών θεματικών εννοιών, όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων (internet of things), η τεχνητή νοημοσύνη (artificial intelligence), η κυβερνοασφάλεια (cybersecurity), οι τηλεκατευθυνόμενες συσκευές και οχήματα (drones), τα ηλεκτρικά και αυτόνομα μέσα μεταφοράς (electric & autonomous mobility) κλπ., η CeBIT 2018 ανέδειξε τεχνολογίες όπως οι κβαντικοί υπολογιστές, η τεχνολογία του συστήματος blockchain, η εικονική, επαυξημένη και μεικτή πραγματικότητα (virtual, augmented, mixed reality), οι έξυπνοι βοηθοί αυτοματοποιημένης γραπτής επικοινωνίας (chatbots), η μηχανική και η βαθειά μάθηση (machine and deep structured learning) κ. ά.

Σε επίπεδο αριθμών, η CeBIT 2018 φιλοξένησε περισσότερους από 2.800 εκθέτες, προερχόμενους από 61 χώρες, ενώ ο αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 120.000 περίπου. Παρά την περαιτέρω συρρίκνωση των επισκεπτών έναντι 2017 (περί τις 200.000), οι διοργανωτές εμφανίζονται ευχαριστημένοι με το νέο υπόδειγμα λειτουργίας της CeBIT, καθώς:

▶άνω των 30 χιλ. θεατών παρακολουθούσαν, επί καθημερινής βάσεως, τους 600 ομιλητές και τις εκατοντάδες συνεδρίες και συζητήσεις, που έλαβαν χώρα

στις συνολικά 10 ειδικά διαμορφωμένες σκηνές της Εκθέσεως

►περί τις 400 χιλ. παρακολούθησαν τις ζωντανές αναμεταδόσεις των συνεδριών (video streaming)

►έλαβαν χώρα πάνω από 500 χιλ. μοναδικές «διαδράσεις» με τους λογαριασμούς της CeBIT στα κοινωνικά δίκτυα

►οι θεματικές επικεφαλίδες (hashtag) της Έκθεσης (cebit, #cebit18 και #cebit2018) κατέλαβαν, επί μέρες, τις πρώτες θέσεις στις συζητήσεις του γερμανικού Twitter.

Παράλληλα, κεντρικό «ρόλο» στην CeBIT της νέας εποχής διαδραματίζουν, πλέον, οι νεοφυείς επιχειρήσεις: περί τις 370 startup, από 40 χώρες, εξέθεσαν τα καινοτόμα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, στο ειδικό περίπτερο Scale 11 της CeBIT, όπου, κατά τις 5 ημέρες της Εκθέσεως, διοργανώθηκαν δεκάδες στοχευμένες δράσεις διασύνδεσής τους με επενδυτές, μεγάλες επιχειρήσεις, στρατηγικούς εταίρους κλπ.

Την Έκθεση εγκαινίασε ο Γερμανός Ομοσπονδιακός Υπουργός Οικονομίας κ.. Peter Altmaier.

Στην CeBIT 2018, η χώρα μας έλαβε μέρος με εθνικό περίπτερο, υπό την οργανωτική ευθύνη του Οργανισμού Enterprise Greece ΑΕ, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Πληροφορικής&Επικοινωνιών Ελλάδος (ΣΕΠΕ), τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Πληροφορικής Β. Ελλάδος (ΣΕΠΒΕ) και με την υποστήριξη του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Κινητών Εφαρμογών Ελλάδος (ΣΕΚΕΕ), του συνεργατικού τεχνολογικού σχηματισμού Corallia και του Ελληνογερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου.

Ελληνικές Συμμετοχές: Ergobyte Informatics, isMOOD Data Technology, nimbata, ShopMind, SOFTWEB, Tessera Multimedia, Terracom Informatics (εκτός ελληνικού περιπτέρου)

Επόμενη CeBIT: 24-28 Ιουνίου 2019.

Πηγή: <https://www.cebit.de/en>

Tendence 2018 (Φραγκφούρτη/Μάιν, 30 Ιουνίου – 03 Ιουλίου 2018)

Η πολυθεματική ετήσια Διεθνής Έκθεση Tendence πραγματοποιήθηκε στην Φραγκφούρτη από 30 Ιουνίου έως 03 Ιουλίου 2018. Περίπου 20.000 εμπορικοί επισκέπτες από 82 χώρες (20.046 το 2017) είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν νέα προϊόντα και τάσεις στον τομέα των καταναλωτικών αγαθών. Επιπλέον, εκτέθηκαν ποικίλα νέα προϊόντα τόσο για την χειμερινή και χριστουγεννιάτικη περίοδο του τρέχοντος έτους, όσο και για την εαρινή και θερινή περίοδο του επόμενου έτους.

Συνολικά 960 εκθέτες από 50 χώρες (1.125 εκθέτες από 54 χώρες το 2017) παρουσίασαν προϊόντα για οικία, διακόσμηση, επίπλωση, είδη δώρων και κοσμήματα, αξεσουάρ μόδας, υφάσματα επιπλώσεων και είδη εξωτερικού χώρου σε συνολική έκταση εκθεσιακού χώρου 94.600 τετρ. μέτρων.

Οι διεθνείς εμπορικοί επισκέπτες αναλογούν στο 20% των συνολικών επισκεπτών, εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό προήλθε εν σειρά από Γερμανία, Ολλανδία, Κίνα, Δανία, Βιετνάμ, Ινδία, Σουηδία, Φινλανδία, Πολωνία, Αυστρία και Βέλγιο.

Η Tendence 2018 εστίασε σε μικρού έως μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, λιανικής κυρίως πώλησης, ενώ μέσω της συνάντησης των νέων “πρωτοπόρων του Lifestyle” (new Pioneers of Lifestyle) που διοργανώθηκε 02 και 03 Ιουλίου ήλθαν για πρώτη φορά σε επαφή νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups) με μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις λιανικής και εταιρείες από την βιομηχανία του Lifestyle.

Στην Έκθεση συμμετείχαν 2 ελληνικές εταιρείες: Eratini (www.eratini.gr) και Skitso (www.skitso.gr).

Η επόμενη Διεθνής Έκθεση Tendence 2019 θα πραγματοποιηθεί στην Φραγκφούρτη (Μάιν) από 29 Ιουνίου έως 02 Ιουλίου 2019.

Πηγή: <https://tendence.messefrankfurt.com>

Βερολίνο, Σεπτέμβριος 2018